

**Bosna i Hercegovina
Brčko distrikt BiH
URED-KANCELARIJA ZA REVIZIJU
JAVNE UPRAVE I INSTITUCIJA
u Brčko distriktu BiH**

**Босна и Херцеговина
Брчко дистрикт БиХ
КАНЦЕЛАРИЈА-УРЕД ЗА РЕВИЗИЈУ
ЈАВНЕ УПРАВЕ И ИНСТИТУЦИЈА
у Брчко дистрикту БиХ**

Islahijet 8., telefon 049 218-220, faks 049 490-276
Ислахијет 8, телефон 049 218-220, факс 049 490-276
www.revizija-bd.ba

Број: 01-02-03-13- 224/19
Р: 08-04; 010-04/19

**ИЗВЈЕШТАЈ
О РЕВИЗИЈИ ФИНАНСИЈСКОГ ПОСЛОВАЊА
ОДЈЕЉЕЊА ЗА ПОЉОПРИВРЕДУ, ШУМАРСТВО
И ВОДОПРИВРЕДУ БРЧКО ДИСТРИКТА БиХ
за период 1. јануар – 31. децембар 2018. године**

Брчко, јуна 2018. године

САДРЖАЈ

<u>НЕЗАВИСНО РЕВИЗОРСКО МИШЉЕЊЕ</u>	3
<u>1. РЕЗИМЕ ДАТИХ ПРЕПОРУКА</u>	6
<u>2. УВОД</u>	8
<u>3. ОПШТИ ДИО</u>	8
<u>4. ПРЕДМЕТ, ЦИЉ И ОБИМ РЕВИЗИЈЕ</u>	10
<u>5. ОСВРТ НА НАЛАЗЕ И ПРЕПОРУКЕ ПРЕТХОДНЕ РЕВИЗИЈЕ</u>	10
<u>6. НАЛАЗИ И ПРЕПОРУКЕ</u>	12
<u>6.1. РУКОВОДСТВО И СИСТЕМ ИНТЕРНИХ КОНТРОЛА</u>	12
<u>6.2. ПЛАН И РЕАЛИЗАЦИЈА ПЛАНОМ ПРЕДВИЂЕНИХ ЗАДАТАКА</u>	13
<u>6.3. ПРИХОДИ И ПРИМИЦИ</u>	14
<u>6.4. ПЛАНИРАЊЕ И ИЗВРШЕЊЕ ТЕКУЋИХ ИЗДАТАКА</u>	15
<u>6.4.1. Издаци за бруто плате и накнаде</u>	15
<u>6.4.2. Издаци за путне трошкове</u>	15
<u>6.4.3. Издаци за енергију</u>	15
<u>6.4.4. Издаци за комуналне услуге</u>	16
<u>6.4.5. Издаци за текуће одржавање</u>	16
<u>6.4.6. Уговорене услуге</u>	16
<u>6.4.7. Текући грантови</u>	18
<u>6.5. БУЏЕТ КАПИТАЛНИХ ПОТРЕБА</u>	22
<u>6.6. ГОДИШЊИ ПОПИС СРЕДСТАВА И ОБАВЕЗА НА ДАН 31. 12. 2018. ГОДИНЕ</u>	22
<u>6.7. ОСТАЛИ НАЛАЗИ</u>	23
<u>7. КОМЕНТАР</u>	23
<u>8. ПРИЛОЗИ</u>	25

Bosna i Hercegovina
Brčko distrikt BiH
URED-KANCELARIJA ZA REVIZIJU
JAVNE UPRAVE I INSTITUCIJA
u Brčko distriktu BiH

Босна и Херцеговина
Брчко дистрикт БиХ
КАНЦЕЛАРИЈА-УРЕД ЗА РЕВИЗИЈУ
ЈАВНЕ УПРАВЕ И ИНСТИТУЦИЈА
у Брчко дистрикту БиХ

Islahijet 8., telefon 049 218-220, faks 049 490-276
слахијет 8, телефон 049 218-220, факс 049 490-276
www.revizija-bd.ba

ОДЈЕЉЕЊЕ ЗА ПОЉОПРИВРЕДУ, ШУМАРСТВО И ВОДОПРИВРЕДУ

ШЕФУ ОДЈЕЉЕЊА

НЕЗАВИСНО РЕВИЗОРСКО МИШЉЕЊЕ

Предмет ревизије

Извршили смо ревизију финансијског пословања Одјељења за пољопривреду, шумарство и водопривреду (у даљем тексту: Одјељење) за период **1. јануара – 31. децембра 2018.** године, те ревизију усклађености пословања с важећим законским и другим релевантним прописима.

Одговорност руководства

Шеф Одјељења је одговоран за финансијско пословање Одјељења и усклађеност пословања из своје надлежности с важећим законским и другим прописима, програмом рада и одобреним позицијама буџета. Ова одговорност обухвата: осмишљавање, примјену и одржавање интерних контрола које су релевантне за спречавање и откривање материјално значајних грешака у финансијском пословању, као и примјереност понашања ревидираног Одјељења над средствима и имовином који су му дати на управљање.

Одговорност ревизора

Наша је одговорност да изразимо мишљење о финансијском пословању на основу извршене ревизије. Ревизију смо извршили у складу са Законом о ревизији јавне управе и институција у Брчко дистрикту БиХ („Службени гласник Брчко дистрикта БиХ“ број 18/18, пречишћени текст) и Одлуком о преузимању, примјењивању и објављивању превода оквира Међународних стандарда ВРИ („Службени гласник Брчко дистрикта БиХ“ број 31/18). Ови стандарди налажу да радимо у складу са етичким захтјевима и да ревизију планирамо и извршимо на начин који омогућава да се, у разумној мјери, увјеримо да финансијско пословање не садржи материјално значајне погрешке, те да је пословање усклађено с важећим законским и другим релевантним прописима.

Ревизија укључује спровођење поступка ради прибављања ревизорских доказа о усклађености финансијског пословања са законским и другим релевантним прописима, одобреним и извршеним позицијама буџета и извршавање послова из своје надлежности. Избор поступка је заснован на ревизорском просуђивању, укључујући процјену ризика настанка материјално значајних погрешака у финансијском пословању. Приликом процјене ризика, ревизор разматра интерне контроле које су релевантне за презентацију финансијског пословања, ради осмишљавања ревизорских поступака који су одговарајући у датим околностима и задовољавају стандарде ревизије.

Сматрамо да су прибављени ревизорски докази довољни и одговарајући и да обезбјеђују основ за наше ревизорско мишљење.

Основ за изражавање мишљења

- Издаци за грантове појединцима на име подстицаја за унапређивање пољопривредне производње за 2018. годину извршени су у износу од 11.999.585,00 КМ. Правилник за остваривање подстицаја у пољопривредној производњи за 2018. годину донесен је знатно након законом прописаног рока, тако да је, као и претходних година, документовање чињеничног стања за производње започете и окончане прије доношења буџета и Правилника о подстицајима у 2018. години, вршено сачињавањем привремених записника са критеријумима који су важили за 2017. годину. Такође, Комисија за интерну контролу, с обзиром на њено касно формирање, у већини случајева због завршетка процеса производње не излази на терен и није у могућности да врши утврђивање чињеничног стања, него само контролу обраде захтјева и испуњености критеријума за додјелу подстицаја, што подразумијева комплетност достављене документације. За захтјеве корисника, са износом преко 1.000,00 КМ, Правилником није прописан минималан број захтјева који би требало да буду предмет контроле, тако да се надзор осталих поднесених захтјева, у складу с чланом 3 Одлуке о именовању Комисије за интерну контролу, врши по потреби.
- Издаци за уговоре о повременим и привременим пословима реализовани су у износу од 208.953,59 КМ, на основу уговора о посебним пословима који се углавном односе на послове који су систематизовани у организационом плану. Одјељење није доказало изузетне околности и без адекватног образложења извршено је ангажовање двадесет девет (29) лица за обављање посебних послова у 2018. години, што у односу на педесет осам (58) запослених у Одјељењу, значајно премашује ограничење од 10%. Правилник о раду није прописао начин избора извршилаца и утврђивање накнаде за послове, тако да су уговори закључивани без постојања претходно дефинисаних процедура и критеријума који би обезбиједили начело транспарентности у поступку избора извршилаца и утврђивања висине накнаде.
- Попис средстава, потраживања и обавеза на дан 31. 12. 2018. године није извршен у складу са Упутством о раду пописних комисија и обављању пописа средстава, потраживања и обавеза у дијелу прописаног рока и обухвата цјелокупне властите имовине (није извршен попис имовине у ЗУП „Круг машина“).

Мишљење с резервом

По нашем мишљењу, осим могућих ефеката напомена датих у претходном пасусу, финансијско пословање Одјељења у току 2018. године, у материјално значајним аспектима било је усклађено с важећом законском регулативом.

Замјеници главног ревизора
Амра Илић, дипл. ек.

Мр сц. Саво Грујић, дипл. ек.

Главни ревизор
Некир Суљагић, дипл. ек.

1. РЕЗИМЕ ДАТИХ ПРЕПОРУКА

Извршеном ревизијом финансијског пословања, Одјељења за 2018. годину, констатовали смо одређени број пропуста и неправилности, а ради отклањања истих, дали смо сљедеће препоруке:

- Потребно је да Одјељење предузме активности на имплементацији препорука датих у Извјештају о обављеној ревизији финансијског пословања за претходну годину.
- Потребно је, ради ефикаснијег пословања, успоставити систем интерних контрола који ће елиминисати наведене слабости и допринијети ефикасном остваривању циљева Одјељења.
- Потребно је благовремено предузимати радње и активности на реализацији програмских задатака планираних Програмом рада а који су у надлежности Одјељења.
- Потребно је ефикасно располагати средствима одобреним буџетом за 2018. годину, како је то предвиђено чланом 10 ставом 2 Закона о извршењу буџета Брчко дистрикта БиХ за 2018. годину, односно динамику реализације одобрених буџетских средстава ускладити са активностима предвиђеним у Плану рада Одјељења за 2018. годину.
- Потребно је приликом закључивања уговора прописати рок увођења извођача у посао како би се извођачу омогућило извођење услуга.
- Потребно је, приликом ангажовања лица за обављање посебних послова, досљедно поштовати Правилник о раду, у дијелу максималног броја ангажованих лица у односу на број запослених.
- Потребно је дефинисати врсту и обим посебних послова у Одјељењу, услове настанка потребе за њиховим обављањем, извршити њихово претходно вредновање, дефинисати процедуру начина ангажовања извршилаца, као и преиспитати усаглашеност Организационог плана Одјељења са потребама за обављање дјелатности.
- Потребно је приликом закључивања уговора, у оквиру висине накнаде, одредити обвезника уплате осигурања од повреде на раду и професионалног обољења и обезбиједити њено извршење.
- Потребно је предузети активности неопходне за доношење Правилника о подстицајима, у законом прописаном року, са јасно утврђеним условима и документацијом неопходном за признавање подстицаја, мјерљивим параметрима за оцјену испуњења циљева и документовања намјенског коришћења средстава.
- Потребно је досљедно примјењивати Правилник о подстицајима у дијелу документовања утврђивања излазне тежине за тов стоке.

- Потребно је, ради континуираног надзора над реализацијом подстицаја, именовати комисију за интерну контролу која ће вршити контролу подстицаја у пољопривредној производњи, без обзира на коју годину се исти односе, а у складу са актима који важе за годину која је предмет надзора.
- Потребно је, ради контроле захтјева за подстицај у пољопривредну производњу у износу од преко 1.000,00 КМ, а имајући у виду значајна средства која се издвајају из буџета за сваку годину, Правилником утврдити минималан број од укупно поднесених захтјева, који треба да буду предмет надзора.
- Потребно је Измјену програма утрошка текућих грантова ускладити са Одлуком о одобравању измјена и допуне Програма самозапошљавања.
- Потребно је да се додјела средстава за грантове врши сврсисходно, ефикасно, економично и рационално у складу са Законом о буџету Брчко дистрикта БиХ и Законом о извршењу буџета Брчко дистрикта БиХ за 2018. годину, уз поштовање буџетских начела и начела јавних расхода.
- Потребно је додјелу средстава за грантове вршити након правдања задњег одобреног гранта, без обзира на годину одобрења.
- Потребно је да Одјељење обавијести Дирекцију за финансије Брчко дистрикта БиХ о непрофитним организацијама које нису поднијеле извјештај о намјенском утрошку средстава додијељених у претходној години до 30. септембра текуће године, у складу са одредбама Закона о буџету Брчко дистрикта БиХ, у дијелу одговорности за законитост, ефикасност и економичност располагања одобреним буџетским средствима.
- Потребно је обезбиједити досљедну примјену Упутства о раду пописних комисија и обављању пописа средстава, потраживања и обавеза у дијелу обухвата цјелокупне властите имовине и окончања пописа сачињавањем извјештаја у прописаним роковима.
- Потребно је да Одјељење правовремено обавјештава Дирекцију за финансије Брчко дистрикта БиХ о тачном датуму расположивости сталног средства за употребу како би се исто прекњижило као средство у употреби и отпочео обрачун амортизације, у складу са одредбама Правилника о евиденцији сталних средстава, ситног инвентара и материјала за буџетске кориснике у Брчко дистрикту БиХ.

НАЛАЗИ И ПРЕПОРУКЕ ОБАВЉЕНЕ РЕВИЗИЈЕ ФИНАНСИЈСКОГ ПОСЛОВАЊА ОДЈЕЉЕЊА ЗА ПОЉОПРИВРЕДУ, ШУМАРСТВО И ВОДОПРИВРЕДУ

2. УВОД

Обавили смо ревизију финансијског пословања Одјељења за 2018. годину на основу овлашћења датих Законом о ревизији јавне управе и институција у Брчко дистрикту БиХ, других релевантних прописа, као и на основу Годишњег плана ревизије.

3. ОПШТИ ДИО

Одјељење је, сходно одредбама Статута Брчко дистрикта БиХ, Закона о јавној управи Брчко дистрикта БиХ и Организационог плана Одјељења за пољопривреду, шумарство и водопривреду, надлежно за:

- унапређивање и развој пољопривреде, шумарства, узгој животиња, лов и риболов;
- режим, употребу, коришћење и заштиту вода и водотока;
- агроиндустрију;
- ветеринарску дјелатност;
- заштиту и унапређивање шума;
- рурални развој;
- и друге послове из надлежности Одјељења одређене законом и другим прописима.

За извршавање послова из надлежности Одјељења, на начин прописан чланом 2 Организационог плана, утврђене су сљедеће организационе јединице:

1. Пододјељење за пољопривреду;
2. Пододјељење за шумарство и водопривреду;
3. Пододјељење за ветеринарство;
4. Пододјељење за анализу и административну подршку и рурални развој.

Пододјељење за пољопривреду надлежно је за:

- развој и унапређивање пољопривредне производње и сточарства на подручју Брчко дистрикта БиХ;
- пружање савјетодавних услуга из области пољопривреде и сточарства;
- стварање услова у Брчко дистрикту БиХ за постприватизационо инвестирање;
- повезивање примарне пољопривредне производње и прехрамбене индустрије у Брчко дистрикту БиХ.

Пододјељење за шумарство и водопривреду надлежно је за:

- припремање и спровођење закона и других прописа из области шумарства, ловства и водопривреде с циљем рационалног коришћења и заштите шумског фонда, рационалног коришћења и заштите дивљачи и ловишта, рационалног коришћења и заштите вода и водног добра;

- обављање нормативно-правних, студијско-аналитичких, управно-надзорних послова и послова стручног надзора који се односе на област шумарства, ловства и водопривреде;
- припремање стратегија и развојних политика управљања шумама и шумским фондом, ловиштима и ловним фондом, водама, водопривредним објектима и јавним водним добром;
- припремање аката, анализа и информација из области шумарства, ловства и водопривреде;
- припремање стручних подлога и рјешења за израду развојног програма шумарства, ловства и водопривреде;
- чување и заштиту шумског фонда кроз организовани рад чуварске службе;
- израду предлога буџета Пододјељења;
- имплементацију пројеката из области шумарства, ловства и водопривреде те координацију с међународним организацијама које финансирају пројекте из наведених области у надлежности Пододјељења;
- давање стручних мишљења, тумачења и упутстава из дјелокруга рада Пододјељења;
- спровођење међународне сарадње, праћење спровођења уговора, конвенција и пројеката;
- припремање потребних извјештаја Влади и Скупштини као и другим надлежним институцијама.

Пододјељење за ветеринарство надлежно је за:

- публикување ветеринарских сертификата, упутстава и потврда;
- ветеринарске прегледе производа, сировина прехрамбених производа и њихово обиљежавање, као и ветеринарске прегледе сточне хране, воде за напајање животиња и отпадака у производњи, складиштењу и промету ради обезбјеђивања здравствене исправности;
- праћење и контролу трговине и употребе лијекова у ветеринарској медицини;
- контролу ефикасности и штетности лијекова;
- контролу здравствене исправности прехрамбених производа, отпадака и сточне хране, животињског сјемена, јајних ћелија и ембриона, као и воде за напајање животиња;
- вођење регистра животиња и објеката на регионалном и националном нивоу у складу с прописима;
- оспособљавање јединица за прву ветеринарску помоћ цивилне заштите;
- обезбјеђивање извођења контроле имуности;
- обезбјеђивање извођења и организацију праћења остатака штетних материја у прехрамбеним производима;
- обезбјеђивање извођења и организацију праћења остатака штетних материја код животиња и сточне хране;
- увођење и развијање информационог система у ветеринарству БиХ.

Пододјељење за анализу и административну подршку и рурални развој надлежно је за:

- израду планова за рурални развој села који одражавају потребе и аспирације локалног становништва у складу с природном базом ресурса;
- координацију развоја поменутих планова од стране Владе, невладиних организација и донатора (што ће користити као основ микрокредитних линија погодних за развој малих предузећа у руралним подручјима);

- одабирање пилот пројеката за имплементацију на основу оцјене економског и социјалног ефекта који би они могли имати. Ови пројекти ће обухватити шеме битне за цијелу а поготову руралну заједницу;
- креирање мјера које могу довести до повећања запослености у непољопривредним дјелатностима у руралним подручјима, укључујући мале шеме за започињање бизниса;
- спровођење активности управљања и координацију пројеката у Одјељењу;
- имплементацију пројеката ЕУ из области робних и новчаних кредита;
- мониторинг кредита и пројеката;
- подршку обезбјеђењу руралних кредита;
- координацију ентитетских, повезаних пројектних иницијатива.

За извршење послова из дјелокруга рада Одјељења систематизовано је шездесет девет (69) радних мјеста у Организационом плану, по усвојеном буџету за 2018. годину шездесет седам (67), док је на дан 31. 12. 2018. године у Одјељењу било педесет осам (58) запослених.

Одјељење је смјештено у властитом простору у Мостарској улици број 145 (зграда бившег Института за уљарице).

4. ПРЕДМЕТ, ЦИЉ И ОБИМ РЕВИЗИЈЕ

Предмет ревизије је финансијско пословање Одјељења за 2018. годину, у дијелу планирања и извршења буџета, оцјена система интерних контрола, као и усклађеност пословања из своје надлежности и овлашћењима са законским и другим релевантним прописима.

Циљ ревизије финансијског пословања Одјељења је да омогући ревизору да на основу прикупљених доказа изрази мишљење о томе да ли је финансијско пословање обављено у складу са законским важећим прописима, као и примјереног понашања руководиоца Одјељења над средствима и имовином Брчко дистрикта БиХ. Поред тога, ревизија је планирана и извршена са циљем прибављања реалног основа за оцјену да ли су предузете све мјере за намјенско трошење буџетских средстава за сврхе за које је дато овлашћење доношењем буџета, те давања препорука за даљи рад с посебним нагласком на што ефикаснију заштиту јавне имовине и економично трошење јавних средстава путем јачања интерних контрола.

Обим ревизије је утврђен интерним планским документима ревизије.

С обзиром да се ревизија обавља провјерама на бази узорака и да постоје инхерентна ограничења у рачуноводственом систему и систему интерних контрола, постоји могућност да поједине материјално значајне грешке могу остати неоткривене.

5. ОСВРТ НА НАЛАЗЕ И ПРЕПОРУКЕ ПРЕТХОДНЕ РЕВИЗИЈЕ

На основу Извјештаја о ревизији финансијског пословања за 2017. годину, број: 01-02-03-13-271/18 од 10. јула 2018. године, Одјељење је сачинило Програм мјера за превазилажење пропуста и неправилности утврђених у ревизорском Извјештају за претходну годину, те исти доставило Канцеларији за ревизију у року који је регулисан одредбом члана 17 става 2 Закона о ревизији јавне управе и институција у Брчко дистрикту БиХ.

Увидом у планиране активности и извјештај о раду Одјељења за 2018. годину, те освртом на реализацију датих препорука утврдили смо сљедеће:

– **Реализоване препоруке**

Одјељење је реализовало препоруке које се односе на:

- благовремено достављање Програма рада Одјељења за 2018. годину, као саставног дијела Програма Владе, у складу са одредбама члана 58 Статута;
- усаглашавање и праћење плана прихода са планираним величинама;
- досљедну примјену одредаба закључених уговора о привременим и повременим пословима, у дијелу мјесечног извјештавања о обиму и врсти извршених послова.

– **Нереализоване препоруке**

Одјељење није реализовало препоруке, које се односе на:

- предузимање радњи и активности неопходних за реализацију циљева и задатака постављених Програмом рада за 2018. годину;
- вршење прерасподјеле текућих издатака у оквирима 10% износа за те намјене одобрене првобитним буџетом;
- допуну критеријума за одабир приоритетних пољских путева објективизирањем начина вредновања учешћа појединачног критеријума;
- дефинисање посебних послова у Одјељењу, извршавање њиховог вредновања и дефинисање процедуре начина ангажовања извршилаца, као и преиспитивање Организационог плана са потребама за обављање дјелатности;
- успостављање ефикасних процедура контроле испуњености услова за подстицај које ће обезбиједити благовремено и досљедно провођење Закона о подстицају у пољопривредној производњи и Правилника о начину и условима за подстицај у пољопривредној производњи за 2018. годину, као и унифицирано документовање њиховог извршења у складу са природом дјелатности која је предмет подстицања;
- дефинисање процедуре накнадне контроле намјенског кориштења одобрених грантова са унифицираним обрасцима планова и извјештаја корисника гранта по аналитичким позицијама према одобреним намјенама;
- укључивање (у критеријуме за додјелу грантова) правдања задњег одобреног гранта без обзира на годину одобрења и даваоца гранта – буџетског корисника Брчко дистрикта БиХ;
- благовремено обезбјеђивање потребних предуслова за реализацију капиталних пројеката (извори финансирања, пројектна документација, имовинско правни односи, провођење поступака јавних набавки), као и увођење извођача радова у оптималним роковима како би се пројекти окончали у оквиру периода за који су одобрени;
- приликом фишефазног стицања сталног средства, утврђивање укупне вриједности или вриједности појединих функционалних или економских цјелина, утврђивање корисног вијека употребе, и омогућавање његове поуздане идентификације, у складу са његовом функционалном суштином;
- обезбјеђивање досљедне примјене Упутства о раду пописних комисија и обављању пописа средстава, потраживања и обавеза у дијелу задуживања по

канцеларијама, обухвата цјелокупне властите имовине и окончања пописа сачињавањем извјештаја у прописаним роковима.

– **Нереализоване препоруке из претходне двије године:**

- ажурирање постојећих аката о интерним контролама у дијелу њиховог темељења на постојећим идентифицираним ризицима, процјени вјероватноће њиховог настанка и утицаја на финансијско пословање Одјељења приликом извршавања значајних трансакција и активности Одјељења;
- досљедну примјену Закона о подстицајима у пољопривреди у дијелу извјештавања о реализацији и резултатима подстицаја.

Потребно је да Одјељење предузме активности на имплементацији препорука датих у Извјештају о обављеној ревизији финансијског пословања за претходну годину.

6. НАЛАЗИ И ПРЕПОРУКЕ

6.1. Руководство и систем интерних контрола

Радам Одјељења руководи шеф Одјељења, у складу са законом и упутствима градоначелника, предлаже неопходне мјере ради ефикасног и ефективног остваривања утврђених циљева и задатака из надлежности Одјељења, залаже се за побољшање стања у областима из своје надлежности, те заступа и штити интересе запослених у тим областима.

Пододјељењима руководе шефови пододјељења, који пружају помоћ шефу Одјељења у руковођењу појединим областима или подручјима рада.

Ради остварења програмских циљева, као и економичног, ефикасног и ефективног трошења јавних средстава неопходно је успоставити функционалан систем интерних контрола, што спада у одговорност руководства. Елементи интерне контроле успостављени доношењем Правилника о интерној контроли и појединачних аката и процедура усмјерени су на конкретне процесе: пријем и обрада захтјева, одобравање подстицаја, накнадна контрола поднесених захтјева и испуњеност критеријума прописаних Правилником о подстицајима, продаја дрвних сортимената, додјела шумских садница, контрола чишћења просторија, контрола употребе телефона, вођење регистра пољопривредних газдинстава.

Приликом дефинисања контролних процедура није извршена идентификација значајних ризика који могу онемогућити постизање постављених циљева Одјељења, процјена вјероватноће њиховог настанка и њиховог утицаја на пословање Одјељења, као и дефинисање одговарајућих мјера за њихово спрјечавање и корекцију негативних ефеката на пословање.

Успостављене процедуре, због усмјерености на појединачне активности Одјељења, не дају довољан основ за успоставу цјеловитог и ефикасног система интерних контрола. Осим тога у систему интерних контрола недостаје адекватан систем надзора, информисања и комуникација о налазима контролних активности, како унутар Одјељења тако и са осталим учесницима ван Одјељења у повезаним пословним процесима.

Контролни поступци, обављани на основу општих упутстава из организационог плана, су формализовани и сведени на рутинске трансакције, што потврђују уочени пропусти и неправилности и то:

- неблаговременост предузимања радњи и активности на реализацији програмских задатака планираних Програмом рада а који су у надлежности Одјељења;
- неефикасност у располагању средствима одобреним буџетом за 2018. годину, како је то предвиђено чланом 10 ставом 2 Закона о извршењу буџета Брчко дистрикта БиХ за 2018. годину;
- непрописивање рока увођења извођача у посао, како би се извођачу омогућило извођење услуга;
- недосљедно поштовање Правилника о раду, у дијелу максималног броја ангажованих лица у односу на број запослених;
- недефинисање врсте и обима посебних послова у Одјељењу, услова настанка потребе за њиховим обављањем, неизвршавању њиховог претходног вредновања, недефинисању процедуре начина ангажовања извршилаца;

- неодређивање обвезника уплате осигурања од повреде на раду и професионалног обољења;
- недоношење Правилника о подстицајима, у законом прописаном року, са јасно утврђеним условима и неопходном документацијом за признавање подстицаја, мјерљивим параметрима за оцјену испуњења циљева и документовања намјенског коришћења средстава;
- недоследна примјена Правилника о подстицајима у дијелу документовања утврђивања излазне тежине за тов стоке;
- неизвршавање контроле рада комисија за подстицај на терену, као ни непосредан увид у утврђено стање на терену;
- неутврђивање минималног броја, од укупно поднесених захтјева, који треба да буду предмет надзора;
- неусклађеност Измјене програма утрошка текућих грантова са Одлуком о одобравању измјена и допуне Програма samozapošljavanja;
- неукључивање правдања задњег одобреног гранта без обзира на годину одобрења и даваоца гранта – буџетског корисника Брчко дистрикта БиХ;
- необавјештавање Дирекције за финансије Брчко дистрикта БиХ о непрофитним организацијама које нису поднијеле извјештај о намјенском утрошку средстава додијељених у претходној години до 30. септембра текуће године;
- недоследна примјена Упутства о раду пописних комисија и обављању пописа средстава, потраживања и обавеза у дијелу обухвата целокупне властите имовине и окончања пописа сачињавањем извјештаја у прописаним роковима;
- неправовремено обавјештавање Дирекције за финансије Брчко дистрикта БиХ о тачном датуму расположивости сталног средства за употребу како би се исто прекњижило као средство у употреби и отпочео обрачун амортизације, у складу са одредбама Правилника о евиденцији сталних средстава, ситног инвентара и материјала за буџетске кориснике у Брчко дистрикту БиХ.

Потребно је, ради ефикаснијег пословања, успоставити систем интерних контрола који ће елиминисати наведене слабости и допринијети ефикасном остваривању циљева Одјељења.

6.2. План и реализација планом предвиђених задатака

Одредбама члана 58 Статута Брчко дистрикта БиХ утврђена је обавеза подношења годишњег извјештаја о раду Владе Дистрикта и програма рада Владе за наредну годину на крају сваке календарске године.

Ревизијом смо утврдили да је Програм рада Одјељења за 2018. годину, као саставни дио Програма Владе Дистрикта, сачињен и достављен секретару Владе Дистрикта 1. децембра 2017. године, а Извјештај о раду за 2018. годину главном координатору Владе достављен 30. новембра 2018. године.

Програмом рада за 2018. годину, као и претходне године, предвиђено је пет циљева дјеловања, и то:

1. израда планова за рурални развој, имплементација пројеката ЕУ из области робних и новчаних кредита те побољшана кредитна подршка у области пољопривреде;
2. развој и унапређивање пољопривредне производње и сточарства на подручју Брчко дистрикта БиХ;

3. рационално коришћење и унапређивање шумског фонда, уређење водотока и повећање степена заштите од поплава;
4. повећање степена заштите здравља животиња и смањен степен опасности преласка зараза на људе и
5. активности у борби против корупције.

У складу с постављеним циљевима, Одјељење је по истеку године израдило Извјештај о раду у којем су појединачно наведене активности у 2018. години које су спроведене ради њихове реализације са оцјеном степена реализације и образложењем узрока у случају неизвршења.

Од активности за реализацију циља број 1 од укупно четири активности двије су наведене као континуиране активности (мониторинг програма „Обнова“ 2000 и хармонизација легислативе из области пољопривреде и руралног развоја) а само дјелимично су реализоване активности на учествовању у спровођење стратегија на нивоу БиХ и реализација кредитне линије из области пољопривреде.

Од четири (4) планиране активности на реализацији циља број 2 највећим дијелом је реализован пројекат противградне заштите на подручју Дистрикта у 2018. години, дјелимично су реализовани дистрибуција подстицаја (због касног усвајања буџета) и услуге насипања пољских путева, док законодавне активности (планирани закони о пчеларству, амброзији, измјене закона о подстицајима у пољопривредној производњи) још увијек **нису реализоване**.

За реализацију циља број 3 планирано је десет активности које су највећим дијелом реализоване. Није реализована активност везана за текуће одржавање изграђених водопривредних објеката: насипа, канала, корита ријека и каналске мреже ХКС „Обједа“, најприје због уложене жалбе понуђача и доношења Одлуке о престанку поступка јавне набавке, а у поновљеном поступку због превазилажења процијењене вриједности набавке и непостојања додатних средстава за финансирање.

Као једина планирана активност у борби против корупције планирано је појачање интерне контроле и побољшање процедура рада комплетног Одјељења. У извјештају нису презентовани упоредни подаци (прошла година или план текуће године) тако да се не може дати оцјена степена реализације постављеног циља.

Потребно је благовремено предузимати радње и активности на реализацији програмских задатака планираних Програмом рада а који су у надлежности Одјељења.

6.3. Приходи и примици

Одјељење је за 2017. годину планирало приходе у износу од **1.070.100,00** КМ, а остварило у износу од **1.086.667,91,35** КМ или 101,55% (табела број 3 у прилогу Извјештаја).

Приходи се односе на:

- **приходе од** нефинансијских јавних предузећа и финансијских јавних институција **906,64** КМ;
- **административне таксе** на увјерење о бављењу пољопривредном производњом, на рјешења о дозволи за увоз, на захтјев за полагање риболовачких испита, увјерења о положеном риболовачком испиту, на водопривредне услове и

сагласности, дозволе, на захтјев за сјечу у приватним шумама у износу **2.024,80 КМ;**

- **посебне накнаде и таксе**, односно посебне водопривредне накнаде, накнаде за коришћење општекорисних функција шума, накнаде за извршене ветеринарско-санитарне прегледе у земљи и посебне водопривредне накнаде за извађени материјал из водотока у износу од **929.227,60 КМ;**
- **приходе од пружања јавних услуга**, и то: приходи од продаје дрвета физичким лицима, средства за репродукцију приватних шума, средства за репродукцију шума у власништву Дистрикта и услуге лабораторијског испитивања плодности земљишта у износу од **149.088,95 КМ;**
- **остале непланиране уплате**, односе се на рефундацију утрошка електричне енергије за рад Црпне станице „Ђурићи“ Вучиловац од Агенције за воде Сарајево и ЈУ „Воде Српске“ Бијељина у износу од **4.803,42 КМ;**
- **грантови из иностранства** од повратка намјенског робног кредита за стеоне јунице у износу од **616,50 КМ** и
- **остали приходи 50,00 КМ.**

Повећање наплате значајнијих прихода у односу на план било је код прихода од пружања јавних услуга (126,56%) и то код прихода од продаје дрвета физичким лицима и средстава за репродукцију приватних шума (кроз подношење већег броја захтјева за сјечу од стране власника шума).

6.4. Планирање и извршење текућих издатака

Текући буџет Одјељења за 2018. годину одобрен је у износу од 16.015.695,63 КМ, а извршен је у износу од 15.160.469,21 КМ, односно 94,66% плана (табела број 1 у прилогу Извјештаја).

У структури извршења текућег буџета низак проценат остварења у односу на план имају **издаци за материјал и услуге** са процентом од **65,31%**, тако да су средства у износу од **616.116,96 КМ** остала неутрошена до краја године.

У оквиру ових издатака највећи нереализовани износ односи се на уговорене услуге **321.555,84 КМ** (процент остварења 65,49%), издатке за текуће одржавање **118.575,92 КМ** (остварено са 72,33%) и набавку материјала и ситног инвентара **94.785,24 КМ** (остварено са 58,18%).

Из претходног се може закључити да динамика извршења одобреног текућег буџета, код појединих позиција није у складу са активностима и циљевима предвиђеним Планом рада Одјељења за 2018. годину. Такође, низак проценат извршења издатака за материјал и услуге **указује**, или на пропусте у планирању буџета које се заснива на претходном искуству или на неефикасност у располагању средствима која су одобрена буџетом, што није у складу с чланом 10 ставом 2 Закона о извршењу буџета Брчко дистрикта БиХ за 2018. годину.

Потребно је ефикасно располагати средствима одобреним буџетом за 2018. годину, како је то предвиђено чланом 10 ставом 2 Закона о извршењу буџета Брчко дистрикта БиХ за 2018. годину, односно динамику реализације одобрених буџетских средстава ускладити са предвиђеним активностима у Плану рада Одјељења за 2018. годину.

6.4.1. Издаци за бруто плате и накнаде

Издаци за бруто плате и накнаде одобрени су буџетом у износу од 1.437.626,64 КМ, а извршени у износу од 1.354.463,70 КМ или 94,22% плана.

У оквиру бруто плата и накнада, на бруто плате се односи 1.338.401,42 КМ а на накнаде 16.062,28 КМ.

Доприноси на терет послодавца исплаћени су у износу од 36.507,42 КМ или 85,82% плана.

6.4.2. Издаци за путне трошкове

Издаци за путне трошкове одобрени су буџетом у износу од 16.000,00 КМ, а извршени у износу од 8.421,03 КМ или **52,63%**.

6.4.3. Издаци за енергију

Издаци за енергију одобрени су у износу од 85.500,00 КМ, а извршени су у износу од 43.224,05 КМ или **50,55%**. До краја 2018. године износ од 42.275,95 КМ није утрошен, нити је исти на вријеме ослобођен, како би могао бити преусмјерен у друге активности.

6.4.4. Издаци за комуналне услуге

Издаци за комуналне услуге одобрени су у износу од 29.500,00 КМ, а извршени у износу од 14.992,23 КМ, или **50,82%**. Такође, до краја 2018. године неутрошени износ није на вријеме ослобођен, како би могао бити преусмјерен у друге активности.

6.4.5. Издаци за текуће одржавање

Издаци за текуће одржавање одобрени су у износу од 428.500,00 КМ, а извршени у износу од 309.924,08 КМ или 72,33% плана. Најзначајнији издаци односе се на санацију штета од поплава 249.969,51 КМ, одржавање водопривредних објеката 19.165,61 КМ, одржавање зелених површина 17.748,90 КМ, одржавање опреме 7.555,86 КМ, одржавање зграда 7.119,91 и одржавање возила 6.349,78 КМ.

6.4.6. Уговорене услуге

Уговорене услуге одобрене су у износу од **931.700,00** КМ, а остварене у износу од **610.144,16** КМ или **65,49%**.

Од наведеног износа најзначајнији издаци односе се на: уговоре о посебним пословима у износу од 208.953,59 КМ, услуге противградне заштите 132.425,00 КМ, услуге збрињавања паса луталица 100.000,00 КМ, услуге насипања пољских путева 54.295,02 КМ, услуге лабораторијског испитивања узорака крви 32.490,43 КМ.

Издаци за насипање пољских путева реализовани су закључивањем једног појединачног уговора од 16. новембра 2018. године, за насипање тридесет два (32) пољска пута, на основу оквирног споразума од 24. октобра 2018. године за 2018, 2019. и 2020. годину, на укупан износ од 702.000,00 КМ.

Први појединачни уговор је закључен на износ од **197.780,54** КМ. Чланом 5 утврђен је рок од тридесет (30) радних дана **од дана увођења у посао**, а чланом 10 да је **наручилац обавезан да у утврђеном року уведе извођача у посао** и испуни своје обавезе које подразумевају омогућавање извођења услуга.

Ревизијом смо установили да уговором није утврђен рок увођења у посао, што оставља могућност за неиспуњавање обавеза извођења услуга, поготово ако се има у виду да

је од износа на који је закључен уговор извршено само **54.295,02** КМ. Извођач је уговором преузео обавезу да организује и изведе услуге насипања и чишћења тридесет два (32) пољска пута, док је уговор реализован насипањем само седам пољских путева и једног пољског пута, к. ч. 834 Гредице, само дјелимично (у износу од 1.195,74 КМ).

Потребно је приликом закључивања уговора прописати рок увођења извођача у посао како би се извођачу омогућило извођење услуга.

У периоду 1. јануар – 31. децембар 2018. године реализовани су издаци по уговорима о обављању посебних послова у износу од 208.953,59 КМ.

Закључивање појединачних уговора вршено је на основу Одлуке Владе о давању сагласности, број: 13-003717/17 од 29. децембра 2017. године за ангажовање двадесет девет (29) извршилаца на пословима за које, по образложењу Одјељења, нису предвиђена радна мјеста.

Законом о државној служби у органима јавне управе Брчко дистрикта БиХ прописано је да се начин ангажовања лица, накнада за обављање посебних послова, као и форма и садржај уговора о обављању посебних послова прописују Правилником о раду.

Одредбама члана 13 става 5 Правилника о раду утврђено је да се у току календарске године не може ангажовати више од 10% лица, у односу на број запослених, у том органу јавне управе.

Ставом 6 истог члана Правилника, дефинисано је да се на образложени предлог, у **изузетним случајевима**, може одобрити ангажовање више од 10% лица у односу на број запослених у том органу јавне управе.

Одјељење није доказало изузетне околности и без адекватног образложења извршено је ангажовање двадесет девет (**29**) лица за обављање посебних послова у 2018. години, који у односу на педесет осам (58) запослених у Одјељењу, значајно премашује наведено ограничење.

Потребно је, приликом ангажовања лица за обављање посебних послова, досједно поштовати Правилник о раду, у дијелу максималног броја ангажованих лица у односу на број запослених.

Одредбама члана 14 Правилника о раду службеника и намјештеника у органима јавне управе Брчко дистрикта Босне и Херцеговине прописани су форма и садржај уговора о обављању посебних послова, док су начин ангажовања и висина накнаде дати у надлежност руководиоца органа управе без постојања претходно дефинисаних процедура и критеријума који би обезбиједили **начело транспарентности у поступку избора извршилаца** и утврђивања висине накнаде.

Закљученим уговорима није дефинисан обвезник уплате осигурања од повреде на раду и професионалног обољења, тако да ангажована лица у току рада нису покривена здравственим осигурањем. Због могућег настанка повреда на раду и професионалних обољења у датим околностима могу се очекивати одштетни захтјеви који вишеструко премашују износе уплаћених доприноса настале примјеном прописане основице и стопе за обављање ових послова.

Увидом у стање попуњености систематизованих позиција, образложење предлога за ангажовање извршилаца за обављање посебних послова, као и опис послова у појединачним уговорима утврђено је да се одређени број уговора односи на обављање редовних стручних послова из дјелатности Одјељења и да је потреба за њиховим обављањем настала због непопуњености позиција чији опис већим дијелом одговара описима из уговора (послови ажурирања података који се односе на реализацију подстицаја, послови у вези с поступком јавне набавке и послова административне

помоћи при исплати средстава за подстицај, контроли и праћењу буџетских средстава за исплату подстицаја, пружање асистенције техничком секретару и послови административно–техничке подршке приликом вођења базе података за говеда, евиденције цијепљених паса и евиденције цијепљених свиња и друга). Истовремено постојање упражњених позиција и потреба за посебним пословима указују на могућу неусклађеност постојећег Организационог плана с потребама за обављање дјелатности Одјељења.

Такође можемо констатовати и друге неправилности и то:

- Уговори се закључују са истим лицима без претходно извршене провјере квалификованости, што се посебно односи на уговоре о обављању посебних послова стручног савјетовања шефа Одјељења за правна питања, стручног савјетовања за економска питања (bachelor економије), савјетовања из области пољопривреде (ангажовани извршиоци без провјере о посједовању искуства и стручних способности у тој области).
- Није обезбијеђена транспарентност приликом избора ангажованих лица и није обезбијеђен надзор и праћење њихових остварених резултата рада.

Потребно је дефинисати врсту и обим посебних послова у Одјељењу, услове настанка потребе за њиховим обављањем, извршити њихово претходно вредновање, дефинисати процедуру начина ангажовања извршилаца, као и преиспитати усаглашеност Организационог плана Одјељења с потребама за обављање дјелатности.

Потребно је приликом закључивања уговора, у оквиру висине накнаде, одредити обвезника уплате осигурања од повреде на раду и професионалног обољења и обезбиједити њено извршење.

6.4.7. Текући грантови

Издаци за текуће грантове за 2018. годину одобрени су буџетом у износу од **12.759.500,00** КМ, а извршени у износу **12.609.585,05** КМ или **98,83%** и односе се на грантове појединцима и грантове непрофитним организацијама.

Грантови појединцима који се односе на подстицаје у пољопривредној производњи одобрени су у износу од 12.069.000,00 КМ, а извршени су у износу од 11.999.585,05 КМ, или 99,42%.

Одобравање подстицаја врши се на основу Правилника о начину и условима за подстицај у пољопривредној производњи за 2018. годину – „Службени гласник Брчко дистрикта БиХ“ број 29 од 9. јула 2018. године, (у даљем тексту – Правилник), који је ступио на снагу **10. јула 2018.** године.

Чланом 20 Закона о подстицајима прописано је да Правилник за остваривање подстицаја у пољопривредној производњи доноси Влада Брчко дистрикта БиХ, на предлог Одјељења, у **року од тридесет (30) дана од дана усвајања буџета** Брчко дистрикта БиХ за фискалну годину. С обзиром да је буџет Брчко дистрикта БиХ за 2018. годину усвојен **27. марта 2018.** године, можемо констатовати да је Правилник донесен знатно након законом прописаног рока.

Због неблаговременог доношења Правилника каснило се са објавом јавног позива за подношење захтјева који је објављен **10. јула 2018.** године, тако да је и исплата подстицаја започета тек **25. септембра 2018.** године.

Као и претходних година (а све због касног усвајања буџета и Правилника) документовање започете и окончане производње вршено је на основу **привремених** записника Комисије Одјељења, који су сачињавани на захтјев потенцијалних корисника, на основу критеријума из Правилника за 2017. годину.

Правилником је намјенско коришћење, као обавеза корисника након добијања подстицаја, веома широко постављено и доказује се изјавом о намјерованој продаји или складиштењу за репродукцију или каснију продају. Корисници немају обавезу накнадног документовања и доказивања продаје или ускладиштења, што доводи у питање саму реализацију циља стварања и унапређивања **комерцијалне производње**, постављеног чланом 3 Закона о подстицају у пољопривредној производњи.

Осим тога Правилником нису успостављени мјерљиви параметри за оцјену остваривања законом утврђених циљева подстицаја, нити су унапријед дефинисани приоритети у подстицању појединих врста производње, тако да се мјерење ефеката подстицаја своди на финансијско извршење буџета.

Чланом 37 ставом 3 Правилника регулисано је да у случају када је минимална тежина дефинисана посебним критеријумима за поједине врсте сточарске производње, Комисија утврђује излазну тежину вагањем или пантљиком. Увидом у предмете по појединачним захтјевима физичких лица установили смо да у појединим привременим записницима, није документовано утврђивање излазне тежине за тов стоке. Такође поједине потврде о вакцинисању и маркирању животиња не садрже тежину грла при маркирању.

Потребно је предузети активности неопходне за доношење Правилника о подстицајима, у законом прописаном року, са јасно утврђеним условима и неопходном документацијом за признавање подстицаја, мјерљивим параметрима за оцјену испуњења циљева и документовања намјенског коришћења средстава.

Потребно је досљедно примјењивати Правилник о подстицајима у дијелу документовања утврђивања излазне тежине за тов стоке.

Одредбама члана 16 става 1 Правилника прописана је надлежност Одјељења да, путем Комисије за интерну контролу за подстицај у пољопривредној производњи, **континуирано врши управни надзор над реализацијом подстицаја.**

Ставом 2 истог члана Правилника дефинисана је надлежност шефа Одјељења да именује Комисију за интерну контролу а ставом 3 прописано је да Комисија за интерну контролу врши:

- a) контролу рада комисија за подстицај на терену;
- b) провјеру обрађене документације;
- c) непосредан увид у утврђено стање на терену;
- d) контролу маркирања животиња;
- e) утврђивање чињеничног стања за најмање 10% од укупно поднесених захтјева из члана 13 става 14 овог правилника, и др.

Сходно одредбама члана 16 Правилника донесена је Одлука о именовању **Комисије за интерну контролу**, број: 0-000020/18 од **4. октобра 2018. године** и Одлука о измјени Одлуке од 18. октобра 2018. године, са задатком „континуираног надзора над реализацијом подстицаја“ по захтјевима за додјелу подстицаја за унапређивање пољопривредне производње у **2018. години.**

Од почетка 2018. године подношени су захтјеви корисника који се односе на производње које су започете прије ступања на снагу Правилника за 2018. годину и код

којих је завршен процес производње, тако да је највећи број захтјева поднесен прије именовања Комисије за интерну контролу подстицаја у пољопривредну производњу за 2018. годину.

С обзиром на то да је Комисија за интерну контролу за 2017. годину надлежна **само** за надзор над реализацијом подстицаја за пољопривредну производњу по захтјевима у 2017. години, а да је Комисија за интерну контролу за 2018. годину могла почети са радом тек од **12. новембра 2018. године** (након доношења Правилника, именовања Комисије за интерну контролу и сачињавања Плана интерне контроле), интерна контрола подстицаја у пољопривредну производњу у 2018. години, **није се вршила од јануара до новембра 2018. године**.

За поднесене захтјеве код којих је процес производње завршен у 2018. години, Комисија за интерну контролу за 2018. годину може вршити само контролу обраде захтјева и испуњености критеријума за додјелу подстицаја, **али није могуће извршити контролу рада комисија за подстицај на терену, као ни непосредан увид у утврђено стање на терену**.

На основу свега наведеног, Комисија за интерну контролу подстицаја за унапређивање пољопривредне производње у 2018. години, није могла у свим сегментима, у складу са чланом 16 ставом 3 тачкама а), с), d) и е) Правилника, континуирано вршити надзор над реализацијом подстицаја по захтјевима код којих је процес производње завршен прије стварања услова за рад Комисије за интерну контролу. Због тога је неопходно именовати Комисију за интерну контролу која ће континуирано вршити надзор над реализацијом подстицаја, у складу с важећим законским и подзаконским актима.

Потребно је, ради континуираног надзора над реализацијом подстицаја, именовати комисију за интерну контролу која ће вршити контролу подстицаја у пољопривредној производњи, без обзира на коју годину се исти односе, а у складу са актима који важе за годину која је предмет надзора.

Одредбом **члана 16** става 3 тачка е) Правилника прописано је да Комисија за интерну контролу врши утврђивање чињеничног стања за **најмање 10%** од укупно поднесених **захтјева** чији је кандидовани износ подстицаја **до 1.000,00 КМ** по кориснику (за које Комисија не излази на терен и за које се обрада и доношење одлуке врше на основу поднесеног захтјева и достављене прописане документације).

До краја 2018. године, поднесено је око 5.300 захтјева за подстицај у укупном износу од око 12.000.000,00 КМ, од тога, поднесено је око 300 захтјева за подстицај по захтјевима до **1.000,00 КМ** по кориснику и који укупно износе око 250.000,00 КМ.

На основу наведене одредбе Правилника, Комисија за интерну контролу треба да утврди чињенично стање за најмање тридесет (30) захтјева (10% од 300) у укупном износу од око 25.000,00 КМ, (што у односу на укупан износ средстава за подстицај чини 0,002%).

Комисија за интерну контролу, с обзиром на њено касно формирање, због завршетка процеса производње не излази на терен и **не утврђује чињенично стање**, него само врши контролу обраде захтјева и испуњености критеријума за додјелу подстицаја, што подразумева комплетност достављене документације.

За захтјеве корисника, са износом **преко 1.000,00 КМ**, Правилником није прописан минималан број захтјева који би требало да буду предмет контроле, тако да се надзор **осталих** поднесених захтјева, у складу с чланом 3 Одлуке о именовању Комисије за интерну контролу, врши по потреби.

Потребно је, ради контроле захтјева за подстицај у пољопривредну производњу у износу од преко 1.000,00 КМ, а имајући у виду значајна средства која се издвајају из буџета за сваку годину, Правилником утврдити минималан број од укупно поднесених захтјева који треба да буду предмет надзора.

Грантови непрофитним организацијама одобрени су у износу од 690.500,00 КМ а извршени у износу од 610.000,00 КМ или 88,34%.

Грантови су појединачно позиционирани у књизи буџета. Одобравање и исплата извршени су на основу:

- Одлуке о усвајању Програма утрошка текућих грантова за 2018. годину, усвојене од стране Владе Брчко дистрикта БиХ **22. октобра 2018.** године, по којој грантови непрофитним организацијама износе **190.500,00 КМ.**

Програмом утрошка текућих грантова није планиран утрошак средстава намијењених за грант Заводу за запошљавање Брчко дистрикта БиХ, у износу од **500.000,00 КМ.**

- Одлуке о одобравању “Програма самозапошљавања у пољопривреди на подручју Брчко дистрикта БиХ у 2018. години” од **29. новембра 2018.** године. Програмом су утврђени циљ и сврха, корисници, намјена, обавезе корисника и средства у укупном износу од 500.000,00 КМ која су обезбијеђена буџетом Брчко дистрикта за 2018. годину као грант Заводу за запошљавање Брчко дистрикта БиХ, за реализацију Програма.
- Одлуке о усвајању **измјене Програма утрошка текућих грантова** у Одјељењу одобреног буџетом Брчко дистрикта за 2018. годину, усвојеном од стране Владе Брчко дистрикта БиХ **21. децембра 2018.** године, којом се уводи нови програм самозапошљавања у пољопривреди, на основу Одлуке о одобравању Програма.
- Одлуке о одобравању **измјена и допуне Програма самозапошљавања** од 29. новембра 2018. године, донесене **27. фебруара 2019.** године, од стране Владе Брчко дистрикта.

Ревизијом смо установили да Измјена Програма утрошка текућих грантова од 21. децембра 2018. године, није усклађена са Одлуком о одобравању измјена и допуне Програма самозапошљавања, у дијелу који се односи на „Критеријуми и начин расподјеле средстава Програма“ – право на остваривање права.

Потребно је Измјену Програма утрошка текућих грантова ускладити са Одлуком о одобравању измјена и допуне Програма самозапошљавања.

Критеријуми за додјелу средстава непрофитним организацијама у складу са ставом 5 Програма утрошка текућих грантова од 22. октобра 2018. године у износу од 190.500,00 КМ су: да је организација уписана у судски регистар Брчко дистрикта, да је доставила план утрошка буџетом одобрених средстава и да је доставила извјештај о утрошку гранта за претходну годину.

Одјељење је формирало Комисију за анализу захтјева за исплату текућих грантова у 2018. години, која је сачинила Извјештај број: 13-001502/18 од 31. децембра 2018. године и која је одбила пет захтјева корисника гранта због тога што нису оправдали утрошак средстава из претходне године и два удружења која нису поднијела захтјев, у укупном износу од **80.500,00 КМ.**

Према одредби члана 22 става 8 Закона о извршењу буџета Брчко дистрикта БиХ за 2018. годину, кориснику гранта неће бити додијељена средства уколико није поднио извјештај о намјенском утрошку средстава додијељених у претходној години. Дакле, наведени корисници гранта, који нису правдали средства у 2018. години (за додијељени грант у 2017. години) могу се појавити са захтјевом за додјелу гранта у 2019. години (односно сваке друге године).

Чланом 3 ставом 3 Закона о буџету Брчко дистрикта БиХ и чланом 4 ставом 3 Закона о извршењу буџета Брчко дистрикта БиХ за 2018. годину, регулисано је да се израда и извршење буџета заснивају на начелима законитости, ефикасности, економичности и транспарентности. С обзиром да грантови представљају врсту буџетских расхода, на исте се примјењују сва начела јавних расхода. Основна идеја која се налази у основи начела јавних расхода јесте захтјев за рационалним трошењем јавних средстава.

Сматрамо да није сврсисходно, ефикасно, економично и рационално да се додјељују средства за грантове а да се не изврши правдање претходно добијеног гранта без обзира на годину у којој је грант добијен.

Наведено није у складу са Законом о буџету Брчко дистрикта БиХ и Законом о извршењу буџета Брчко дистрикта БиХ за 2018. годину, у дијелу поштовања буџетских начела и начела јавних расхода.

Потребно је да се додјела средстава за грантове врши сврсисходно, ефикасно, економично и рационално у складу са Законом о буџету Брчко дистрикта БиХ и Законом о извршењу буџета Брчко дистрикта БиХ за 2018. годину, уз поштовање буџетских начела и начела јавних расхода.

Потребно је додјелу средстава за грантове вршити након правдања задњег одобреног гранта, без обзира на годину одобрења.

Одредбама члана 24 Закона о буџету Брчко дистрикта БиХ је прописано да су буџетски корисници одговорни за законитост, ефикасност и економичност располагања одобреним буџетским средствима.

Одредбама члана 22 става 9 Закона о извршењу буџета Брчко дистрикта БиХ за 2018. годину прописано је да Дирекција за финансије Брчко дистрикта БиХ по службеној дужности врши контролу утрошка додијељених средстава свих корисника средстава који нису поднијели извјештај о намјенском утрошку средстава додијељених у претходној години до 30. септембра текуће године (члан 22 став 7 наведеног закона). Одјељење није обавијестило Дирекцију за финансије Брчко дистрикта БиХ о непрофитним организацијама које нису поднијеле извјештај о намјенском утрошку средстава додијељених у претходној години до 30. септембра текуће године. Изостанак контроле законитости, ефикасности и економичности утрошка средстава додијељених непрофитним организацијама, путем Дирекције за финансије Брчко дистрикта БиХ, као институције овлашћене за вршење контроле, није у складу са одредбама члана 24 Закона о буџету Брчко дистрикта БиХ.

Потребно је да Одјељење обавијести Дирекцију за финансије Брчко дистрикта БиХ о непрофитним организацијама које нису поднијеле извјештај о намјенском утрошку средстава додијељених у претходној години до 30. септембра текуће године, у складу са одредбама Закона о буџету Брчко дистрикта БиХ, у дијелу одговорности за законитост, ефикасност и економичност располагања одобреним буџетским средствима.

6.5. Буџет капиталних потреба

Одобрена средства буџета капиталних потреба за период 2016–2018. година исказана су у износу од 5.279.891,09 КМ, а извршена су у износу од 2.737.970,35 КМ, или **51,86%** извршења (табела број 2 у прилогу Извјештаја).

Укупно одобрена средства за 2018. годину износе 1.181.521,21 КМ а извршена су током 2018. године у износу од 134.970,99 КМ или 11,42%. Цјелокупан износ реализованих средстава односи се на набавку шест аутомобила и то три за потребе Пододјељења за шумарство, два за Пододјељење за ветеринарство и један за Комисију за подстицаје. Комисији за подстицаје су у јануару 2018. године набављена још два аутомобила која су планирана буџетом из 2017. године.

Значајан број капиталних пројеката финансира се из кредитних средстава Свјетске банке, а процедура набавке и реализација пројеката у Републици Српској и Брчко дистрикту БиХ врше се преко APCU – Јединице за координацију пољопривредних пројеката РС у Бањој Луци, што усложњава процес реализације.

Увидом у Изјаве о завршетку радова (Лот 3 – „Чишћење и санација ерозија у кориту водотока старо корито ријеке Тиње, на подручју Брчко дистрикта БиХ“) можемо констатовати да је дошло до пролонгирања рокова реализације пројеката и до године дана.

6.6. Годишњи попис средстава и обавеза на дан 31. 12. 2018. године

Одлуком шефа Одјељења, број: 05-000771/18 број акта: 09-0370ГЗ-026/18 од 19. новембра 2018. године именована је Комисија за попис сталних средстава и обавеза. Четвртог марта 2019. године шеф Одјељења је донио Одлуку о допуни Одлуке о именовању комисије за попис, којом задужује шефове пододјељења да потпишу и пописне листе пододјељења, уколико се неко средство физички налази и користи у том пододјељењу.

Чланом 7 ставом 1 Упутства о раду пописних комисија и обављању пописа средстава, потраживања и обавеза прописано је да је комисија за попис дужна да изврши попис и да исти достави Централној комисији и Трезору најкасније до 15. јануара наредне године.

Комисија Одјељења је извршила попис сталних средстава и обавеза на дан 31. 12. 2018. године и 7. марта 2019. године сачинила Извјештај о извршеном попису, који је доставила Дирекцији за финансије Брчко дистрикта БиХ и Централној пописној комисији.

Усаглашавање стварног и књиговодственог стања са Дирекцијом за финансије Брчко дистрикта БиХ извршено је 6. марта 2019. године, што значи да попис сталних средстава и обавеза није извршен у прописаном року, те исти није благовремено достављен Централној комисији и Трезору, што није у складу с чланом 7 ставом 1 тачком а) Упутства.

У извјештају је посебно исказана вриједност имовине у ЗУП „Круг машина“ у износу од 3.076.078,95 КМ, на основу стања у књигама. Због чињенице да је још увијек у току судско извршење по пресуди Апелационог суда Брчко дистрикта БиХ, око дијела пољопривредне механизације која Влади Брчко дистрикта БиХ није враћена од стране ЗУП „Круг машина“ Брчко, Комисија није била у могућности да изврши попис сталних средстава, о чему је сачињена службена забиљешка.

Потребно је обезбиједити досљедну примјену Упутства о раду пописних комисија и обављању пописа средстава, потраживања и обавеза у дијелу

обухвата цјелокупне властите имовине и окончања пописа сачињавањем извјештаја у прописаним роковима.

6.7. Остали налази

Одредбама члана 4 Правилника о евиденцији сталних средстава, ситног инвентара и материјала за буџетске кориснике у Брчко дистрикту БиХ прописано је да су буџетски корисници обавезни да обавијесте Дирекцију за финансије Брчко дистрикта БиХ о тачном датуму расположивости сталног средства за употребу, како би се стално средство у припреми прекњижило на стално средство у употреби и започео обрачун амортизације.

На економским кодовима инвестиција у току (путеви, мостови, корита ријека и потока) евидентирано је 2.850.248,02 КМ које се односе на претходне године. Током 2018. године није евидентирано стављање у употребу нити је отпочео обрачун амортизације за завршене грађевинске објекте, што није у складу са одредбама члана 4 Правилника о евиденцији сталних средстава, ситног инвентара и материјала за буџетске кориснике у Брчко дистрикту БиХ.

Потребно је да Одјељење правовремено обавјештава Дирекцију за финансије Брчко дистрикта БиХ о тачном датуму расположивости сталног средства за употребу како би се исто прекњижило као средство у употреби и отпочео обрачун амортизације, у складу са одредбама Правилника о евиденцији сталних средстава, ситног инвентара и материјала за буџетске кориснике у Брчко дистрикту БиХ.

7. КОМЕНТАР

Одјељењу је уручен Нацрт извјештаја о ревизији финансијског пословања за 2018. годину, број: 01-02-03-13- 188/19 на разматрање и достављање евентуалних нових доказа и коментара на налазе ревизије.

У остављеном року од петнаест (15) дана Одјељење се није изјаснило, тако да достављени нацрт представља коначан извјештај.

Тим за ревизију:

Амра Мехић, дипл. ек.

Љубица Томић, дипл. ек.

8. ПРИЛОЗИ

Структура планираних и извршених текућих издатака за 2018. годину

Табела број 1

Екон код	Назив економског кода	Остварено 2017.	План буџета 2018.	Прераспо дјела	Ребаланс	Одобрени буџет	Извршење 2018.	% 8/3	% 8/7
1	2	3	4	5	6	7	8		9
611000	Плате и накнаде трошкова запослених	1.344.023,90	1.505.864,00	0,00	-68.237,00	1.437.627,00	1.354.463,79	101	94,22
611100	Бруто плате и накнаде	1.333.769,69	1.499.864,00	0,00	-83.037,00	1.416.827,00	1.338.401,42	100	94,46
611200	Накнаде запосленим	10.254,21	6.000,00	0,00	+14.800,00	20.800,00	16.062,28	157	77,22
612100	Доприноси на терет послодавца	35.497,01	45.731,29	0,00	-3.192,30	42.538,99	36.507,42	103	85,82
613000	Издаци за материјал и услуге	1.163.118,89	1.765.030,00	0,00	65.000,00	1.776.030,00	1.159.913,04	99,7	65,31
613100	Путни трошкови	13.331,38	12.000,00	4.000,00	0,00	16.000,00	8.421,03	63	52,63
613200	Издаци за енергију	55.938,08	82.000,00	3.500,00	0,00	85.500,00	43.224,05	77	50,55
613300	Издаци за комуналне услуге	14.862,33	28.500,00	1.000,00	0,00	29.500,00	14.992,23	101	50,82
613400	Набавка материјала	90.574,00	267.630,00	-66.000,00	25.000,00	226.630,00	131.844,76	146	58,18
613500	Издаци за услуге превоза и горива	29.313,58	41.600,00	4.000,00	0,00	45.600,00	34.363,60	117	75,36
613700	Издаци за текуће одржавање	362.939,23	446.000,00	-17.500,00	0,00	428.500,00	309.924,08	85	72,33
613800	Издаци за осиг., банк. услуге и услуге платног промета	4.729,65	7.100,00	5.500,00	0,00	12.600,00	6.999,13	148	55,55
613900	Уговорене услуге	588.744,32	880.200,00	11.500,00	40.000,00	931.700,00	610.144,16	104	65,49
614000	Текући грантови	10.829.263,58	9.755.500,00	54.000,00	2.950.000,00	12.759.500,00	12.609.585,05	116	98,83
614200	Грантови појединцима	10.718.763,58	9.065.000,00	54.000,00	2.950.000,00	12.069.000,00	11.999.585,05	112	99,42
614300	Грантови непрофитним организацијама	110.500,00	690.500,00	0,00	0,00	690.500,00	610.000,00	552	88,34
	Укупно текући издаци	13.371.903,38	13.072.124,92	0,00	2.943.570,71	16.015.695,63	15.160.469,21	113	94,66

Буџет капиталних потреба

Табела број 2

Година	Одобрено	Извршено до 1. 1. 2018.	Извршено 2018.	Укупно извршење	%
2016.	562.111,55	488.372,82	54.306,14	542.678,96	96,54
2017.	3.536.258,33	159.283,45	1.901.036,95	2.060.320,40	58,26
2018.	1.181.521,21	0,00	134.970,99	134.970,99	11,42
УКУПНО:	5.279.891,09	647.656,27	2.090.314,08	2.737.970,35	51,86

Приказ планираних и остварених прихода и примитака по врстама

Табела број 3

Опис	Остварење 2017. г.	План прихода	Остварење 2018.	%
Приходи од нефинанс. јавних предуз. и фин. јавних институција	50,00	800,00	906,64	113,33
Административне таксе	1.916,10	20.000,00	2.024,80	10,12
Посебне накнаде и таксе	919.758,24	931.500,00	929.227,60	99,76
Приходи од пружања јавних услуга	143.757,02	117.800,00	149.088,95	126,56
Непланиране уплате – приходи	18.011,24	0,00	4.803,42	
Грантови из иностранства – средства од повраћаја кредита у виду стеоних јуница	988,75	0,00	616,50	
Приходи који не припадају Одјељењу	0,00	0,00	0,00	
У К У П Н О:	1.084.481,35	1.070.100,00	1.086.667,91	101,55